

Информационен лист за партийния и политическия дискурс относно мигрантите и бежанците по време на пандемия №3 . Идентифициране на политически изказвания и позиции по темата в периода юли - ноември 2021 г.

Настоящият инфо лист анализира партийния и политическия дискурс относно мигрантите и бежанците по време на пандемия за периода юли - ноември 2021 г. с фокус върху предизборните кампании за парламентарните и президентски избори, проведени на 14-ти ноември 2021 г.

След военна офанзива, започнала през май 2021 г., столицата на Афганистан Кабул бива окупирана от талибаните на 15-ти август, водейки до разпадането на Ислямската република. Това води до хуманитарна криза, която предизвиква множество афганистанци да търсят убежище в други държави. Миграционната вълна, провокирана от режима в Афганистан, има ефект върху незаконната миграция към и през България. През месец юли задържаните на границата афганистански граждани, установени в незаконен престой, са 2,8 пъти (865 души) повече от предходния месец юни¹. Тази тенденция продължава през втората половина на 2021 година, със средно 1018 задържани афганистански граждани на месец в периода юни-декември 2021 г. Като реакция от миграционната вълна, политическият дискурс на тема миграция и бежанци нараства в Европа, включително и в България. За да установим тенденциите в дискурса по темата за мигрантите и бежанците в България по време на кампаниите за парламентарни избори, можем да направим три ясни разграничения между партиите на статуквото, партиите на промяната и крайно десните партии.

Парламентарни избори:

Позициите на политическите партии в 46-тото Народно събрание относно възможната нова мигрантска вълна в Европа след събитията в Афганистан се сведе до споделеното мнение, че България не трябва да приема бежанци и че към онзи момент темата не е приоритет. Въпреки че ясно изразени позиции за ролята на България в тази ситуация, както и конкретни мерки за управление на очакваните миграционни потоци, липсваха, темата бе споменавана като една от причините в България да бъде сформирано редовно правителство. По време на предизборните кампании за парламентарните избори, проведени на 14-ти ноември, се виждат тенденции в дискурса относно мигрантите, на базата на които могат да бъдат направени три основни разграничения – „партии на статуквото“, „партии на промяната“ и „крайно десни партии“.

Лидерът на БСП Корнелия Нинова коментира случващото се в Афганистан като изключително тревожно и заяви, че не бива да се подписва каквото и да е било споразумение, свързано с квоти за бежанци. По думите на зам.-председателя на ДПС Йордан Цонев темата не е обсъждана от ръководните органи на движението, тъй като "не е приоритет в момента". Липсва и ясно изразена позиция по темата от страна на политическа партия ГЕРБ, с изключение на включванията във Фейсбук и в интервюта на депутатите от „ГЕРБ-СДС“ от края на юли 2021 г. относно увеличението на мигрантския поток. Въпреки ръста на незаконна миграция към Европа, резултат от размириците в Близкия Изток, „партиите на статуквото“ не поставят фокус върху дискурса за мигранти и бежанци.

В сравнение с тях „партиите на промяната“ заемат позиция по-категорична позиция по въпроса. Лидерът на „Има такъв народ“ Слави Трифонов изразява мнение относно случващото се в Афганистан във Фейсбук пост, в който споделя, че се очаква един милион мигранти да тръгнат към Западна Европа, а България е на пътя им. Според Трифонов мигрантите са “страдащи хора, които искат да избягат от насилието и шериата. Но ние също ще страдаме, ако ги допуснем до нашата територия”².

1

https://www.mvr.bg/docs/default-source/planiraneotchetnost/spravka_december_2021_internet.pdf?sfvrsn=8037ab62_2

2

<https://webcafe.bg/politika/slavi-trifonov-itn-shte-podkrepi-pravitelstvoto-i-prezidenta-za-spravvane-s-migrants>

Информационният лист е съставен от „Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат“ в рамките на проект “Овластяване на млади мигранти и бежанци чрез иновативни практики за по-включваща (пост) пандемична и (пост) кризисна България” с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (<https://www.activecitizensfund.bg/>). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

Депутатът от ИТН Димитър Гърдев също изрази мнение по темата, като обяви, че бежанците, нуждаещи се от здравна и хуманитарна помощ, трябва да бъдат настанени в съществуващите и до този момент лагери в съседни на България страни. С подобен сантимент реагира депутатът от „Изправи се.БГ!Ние идваме!“ Румен Йончев. Той изрази мнение, че България няма икономическия потенциал да интегрира толкова много бежанци и затова е нужен селективен и ограничен подход. По думите му европейските държави трябва да направят всичко възможно, за да не стигне мигрантският поток до Европа, а България трябва да се съсредоточи върху охраната на външната европейска граница. От „Демократична България“ определиха възможната бежанска вълна за общ проблем, с който България не може да бъде оставена да се справи сама и се обявиха за единна Европейска стратегия за справяне с миграционния поток и максимално облекчаване на фронтите страни. „Продължаваме промяната“ засяга темата за миграцията в България в предизборната си програма, където е формулирана по следния начин: “Ефективно управление на мигрантските потоци, следвайки националния интерес, европейските политики и принципите на човешките права”³

Забелязва се значително по-засилен дискурс относно мигранти и бежанци в контекста на крайно десните партии, участващи на парламентарните избори. Въпреки това, темата за миграцията не играе ключова роля в предизборните им кампании. „Възраждане“ не си променя позицията спрямо предходни ситуации и продължава да има анти-миграционен дискурс. Те базират позицията си срещу приемането на бежанци на българска територия с аргумента за множество пенсионери в България „живеещи под социалния минимум“⁴. Допълнително коментират, че засилена миграция към България би довела до „огромен риск да нахлуят и радикално настроени субекти“, използвайки за пример град Харманли, „в който от години има неразрешими проблеми с настанените в бежанския лагер“, но не предоставят конкретни примери. „Възраждане“ заявяват, че ще използват въоръжени сили на границите в случай на „индикация“, че може да има потенциален бежански поток през България.

Темата също бива коментирана по време на участие в сутрешен блок през септември 2021 г., където депутатът на „ВМРО“ Ангел Джамбазки изразява мнение, че ситуацията в Афганистан тепърва ще се развива и се очаква голяма бежанска вълна да мине през България. Според него бежанците не могат да помогнат за растежа на икономиката в България, тъй като “за да са нужни на икономиката тези хора, трябва да имат образование, базово умение и желание за вписване”⁵. Месец по-рано Александър Сиди от ВМРО обяви, че националната сигурност на България е заплашена и че от Афганистан идват млади мъже, които са тръгнали на война с намерението да променят България и Европа.

Президентски избори

В дебата между кандидатите за президент на България - Румен Радев и Анастас Герджиков темата за миграцията бе една от темите, по които кандидатите изразиха позиция. Румен Радев изтъкна, че България е страна на първа линия относно бежанския поток и като такава не трябва да приемаме бежанци. Според него у нас така или иначе има достатъчно мигранти, а на държавите от първа линия трябва да се оказва всеотдайна помощ, тъй като те са външна граница за ЕС. Затова и призова за единен план на ниво ЕС, с който може да се отговори при криза. Радев обаче смята, че трябва да помагаме на бежанци, на жертви на войни и кризи, тъй като "все пак сме хуманна държава". Анастас Герджиков коментира, че не можем да откажем и да не приемаме никакви бежанци, тъй като става въпрос за хора в беда. Той изтъкна обаче, че покрай бежанците идват и икономически мигранти, които нямат нищо общо с бежанците, а там често е замесен и трафик на хора.

Кандидатите за президент от крайно десните партии показват кохерентна позиция с тези от

[kata-kriza.html](#)

³ https://promeni.bg/wp-content/uploads/2021/10/final_vl-prodlzhavame-promyanata-22.10.21_1.pdf

⁴ https://www.actualno.com/politics/vyazrajdane-s-pozicija-za-sluchvashtoto-se-v-afganistan-news_1633074.html

⁵

[\(https://novinata.bg/politika/djambazki-bejanci-s-bazovo-umenie-da-strelqt-s-granatomet-nqma-da-se-vpishat-u-nas/](https://novinata.bg/politika/djambazki-bejanci-s-bazovo-umenie-da-strelqt-s-granatomet-nqma-da-se-vpishat-u-nas/)

Информационният лист е съставен от „Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат“ в рамките на проект “Овластяване на млади мигранти и бежанци чрез иновативни практики за по-включваща (пост) пандемична и (пост) кризисна България” с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (<https://www.activecitizensfund.bg/>). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

парламентарните избори. По време на посещение в Националния археологически резерват „Деултум – Дебелт“ в края на октомври 2021 г., Валери Симеонов, кандидат за президент и лидер на Националния фронт за спасение на България, сравни България преди 13 века по времето на кан Тервел и България днес, в която по думите на Симеонов наследниците на кан Тервел “спасяваме Европа от бежанските вълни благодарение на оградата и на защитата на границата на България, която е и външна европейска граница”⁶. Кандидатът за президент от ВМРО Милен Михов настоя да бъдат затворени мигрантските центрове в България и да бъдат изпратени военни по границата.

Няколко ключови заключения могат да бъдат констатирани след направения мониторинг на партийния и политическия дискурс относно мигрантите и бежанците в България.

Въпреки ръста на миграция към България и важната географска позиция като външна граница на Европейския съюз, темата за миграция не е контекстуализирана спрямо статистическите данни. Дискурсът на политическите партии в България спрямо мигрантите и бежанците не претърпява промяна в периода юли – ноември 2021. Политически изказвания се появяват основно в периоди на криза като тази през август в Афганистан. Това доказва, че темата за миграция не присъства като тема от ключово значение в дневния ред на политическите партии в България. Изключение може да бъде наблюдавано в изявленията на „крайно-десните“ партии, които последователно извяват тяхната анти-мигрантска позиция. Забелязва се и отсъствие на дискурс относно мигрантите и бежанците в хуманитарен контекст. В изявленията на политическите лидери доминира разглеждането на бежанците и мигрантските потоци като риск за националната сигурност на България.

Автори: Ванина Нинова и Кристиян Динев.

⁶ <https://www.flagman.bg/article/252304>

Информационният лист е съставен от „Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат“ в рамките на проект “Овластяване на млади мигранти и бежанци чрез иновативни практики за по-включваща (пост) пандемична и (пост) кризисна България” с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (<https://www.activecitizensfund.bg/>). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Политическа и гражданска обсерватория: миграция, дигитализация, климат” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.